

OBEČNÍ ZPRAVODAJ

LAŽIŠTĚ

LÉTO 2015

Vážení spoluobčané,

v letošním roce jsme se rozhodli, že začneme vydávat občasník „Obecní zpravodaj Lažiště“. Jeho první vydání vyšlo v měsíci únoru a mile nás překvapily Vaše kladné reakce, ale už nyní je jasné, že bude těžké udržet nastavený standard. Účelem zpravodaje je Vás hlavně seznámit co je v obci nového, jaké máme záměry a plány do budoucna, ale i Vás pozvat na různé kulturní akce, které se budou konat nejen v naší obci.

Zpravodaj je také pojat z části jako informativní a dá se říci i naučný. Jsou to hlavně články o třídění odpadu, které přebíráme od kolektivních systémů společností ASEKOL, ELEKTROWIN a EKOLAPM. Uveřejněním těchto článků plynou obci určité výhody, jako je například bodové ohodnocení v krajské soutěži „Jihočeši třídí odpady“. Soutěže se účastní všechny obce Jihočeského kraje, které jsou zapojené do systému EKO-KOM.

Za vydávání zpravodaje bych chtěl poděkovat především obecnímu zastupiteli panu Petru Rodovi, který se velkou měrou zasloužil o jeho vydání. Zároveň bych chtěl poděkovat i Vám všem, kteří jste přispěli nebo přispějete nějakým článkem.

Jan Pěsta – starosta obce

Oslava 125. výročí založení Sboru dobrovolných hasičů Lažiště

Dne 20. června 2015 proběhla oslava 125. výročí založení Sboru dobrovolných hasičů Lažiště. Oslavu zahájil u hasičské zbrojnice starosta obce uvítáním všech zúčastněných. Zvláště přivítal pana faráře, ředitele HZS Prachatic plk. Ing. Milana Rabu a zástupce zhotovitele jednatel firmy Reno Šumava, a.s. pana Zdeňka Haranta. Byl přivítán i Sbor dobrovolných hasičů z německého Schöllnachu, odkud naše obec získala nové zásahové vozidlo. Po projevu velitele sboru byla slavnostně otevřena „Nová přístavba hasičské zbrojnice“ a při té příležitosti byla vysvěcena, jak přístavba samotná, tak nové zásahové vozidlo. Dále následoval

za hudebního doprovodu slavnostní pochod na náves. Program zpestřily svým vystoupením mažoretky z Vimperka. Na návsi pokračovala oficiální část oslavy. Po projevu starosty obce, který ve stručnosti shrnul hrůzy války z minulosti, i současnosti, byl položen věnec u Památníku padlých v 1. světové válce k uctění jejich památky. Po zaznění hymny České republiky pokračoval starosta obce ve svém projevu, ve kterém zdůraznil, jak důležitou roli představuje sbor dobrovolných hasičů pro dění v obci a zároveň poděkoval všem členům a funkcionářům sboru, kteří se ať již v minulosti nebo v současnosti podíleli nebo podílejí na činnosti sboru. Poté se svým projevem vystoupil ředitel HZS Prachatic plk. Ing. Milan Raba. Dále vystoupil starosta sboru pan Miroslav Šísl, který ve svém projevu shrnul historii sboru od svého založení až do současnosti a poděkoval všem členům za jejich práci. Poté byly předány vyznamenání, které obdrželi pan Josef Předota – medaile Za zásluhy, pan Jan Pavelka, Karel Podlešák, Josef Jiroušek, Josef Lang, Antonín Kovář – medaile sv. Floriána. Následovala přehlídka hasičských vozidel, které sbor vlastnil. Vše doplnil svým komentářem velitel zásahové jednotky pan Jan Pěsta. Jako první se představila TATRA 805, následovali IFA AS 16, PRAGA V3S CAS 16 a IVECO CAS 16. Starosta sboru na závěr poděkoval zúčastněným a pozval všechny na oslavu, která pokračovala volnou zábavou na sále, kde se sešlo přibližně 150 hostů. K tanci a poslechu hrála kapela Šumavští šumaři Václava Smolíka.

Zamyšlení faráře

Ať už je září!

Milí čtenáři, nebojte se, nejsem blázen. Právě nám začaly nádherné letní volnější dny, a já už bych chtěl sychravý podzim, který pomalu přivádí zimu, tmu, chlad a deprese, tak tomu opravdu není. Ale musím přiznat, že léto, ač má své přednosti, má i své slabiny, které zajistí nejen mě determinují v běžném denním životě.

Když jsem chodil do školy, přišly mi letní dva měsíce prázdnin neuvěřitelně krátké. Člověk hodil aktovku do kouta, několikrát se vykoupal, zašel na nějaké ty návštěvy, navštívil nějakou památku, a už tu byly žně, a už se ta taška z kouta pomalu oprašovala. Lepší prázdniny jsem si užíval na vysoké škole, kde jsem zkoušky skončil začátkem června, a do Prahy jsem se vracel až v polovině září. Byla to nejlepší, i když nejnáročnější léta mých studií, a ty prázdniny byly vždy opravdu zasloužené. Poslední dva roky před ukončením školy jsem hodně přemýšlel o tom, jaké to bude, až už ty prázdniny pro mě nebudou. 5 týdnů dovolené a nic navíc. To jednoho vyděsí.

První prázdniny po skončení školy jsem nastoupil jako pastorační asistent v Březnici, kde jsem působil i jako jáhen a kněz. Vlastně nebylo žádné volno, v červnu jsem odstátnicoval a od července jsem nastoupil do nového působiště. Volno jsem měl asi 14 dnů, a za tu dobu jsem se musel mimo jiné přestěhovat a zjistit, co vše mě od 1. 7. čeká. A od té doby jsem už prázdniny neměl.

Může to znít smutně, ale já jsem za to rád. Naučil jsem být s druhými a pro druhé, a ve vztahu opravdu nehraje roli, zda je léto nebo zima, prázdniny nebo školní rok. Přes letní měsíce

člověk potká mnoho úžasných nových lidí, mnohdy vzniknou přátelství na celý život. Ale v běžném, zde myšleno školním roce, se zase člověk pravidelně vídá s těmi, které má rád, kteří ho potřebují a vědí, kdy a kde se mohou nalézt. To, co jsem tolik miloval na prázdninách – volnost, žádné povinnosti, hodně volného času, to mě teď spíš přijde na obtíž. Například jen prázdninový pořad bohoslužeb, zrušení či omezení biblických hodin, katechezí, příprav... Dříve, než se v tom zorientuji, tak prázdniny pomalu končí, a já se zase těším na režim všedního školního či víkendového dne.

A tak si říkám, jak je to u Boha všechno krásně zařízeno. Všechno má svou určenou chvíli, veškeré dění pod nebem svůj čas. Je čas sázet i čas sklízet, čas hledat i čas ztrácet, čas mlčet i čas mluvit, je čas milovat i čas nenávidět, čas boje i čas pokoje. A Pán je ve všech časech stále s námi, provází nás a žehná nám v našem každodenním díle.

Rád bych vám touto cestou popřál užitečně strávený čas prázdnin, pokud možno žádné újmy na těle či na duši, a těším se, až se společně během prázdnin, a pak po prázdninách, zase setkáme.

Jan Mikeš, váš kaplan

Mateřská škola Lažiště

Přiblížil se nám konec školního roku, kdy se rozloučíme s dětmi, které po prázdninách zasednou do školních lavic - František Debríčka, Dominik Kolaja, Kristýna Korytarová, Vojtěch Patras, Adam Stráský, Matyáš Turek, Václav Vávra.

Ale dříve, než se rozloučíme, ohlédneme se za 2. pololetím tohoto školního roku:

• únor

V období Masopustu jsme uspořádali karnevalové veselí plné písniček, soutěží a tancování.

Tento program nám obohatila dvojice „MIŠ-MAS“, která k nám zavítala z Českých Budějovic.

• březen

V měsíci březnu proběhl na naší škole tzv. „Týden u hasičů“, kde jsme navštívili zdejší hasičskou zbrojnici. Děti měly možnost se seznámit s prací hasičů, jak se zachovat, když nastane požár, vyzkoušely si sedět v doopravdickém hasičském autě.

24. března zavítal na zahradu naší mateřské školy poník Samík se svojí ošetřovatelkou z Písku. Kromě zajímavého vyprávění, jak Samík žije, byla největším zážitkem, tohoto pěkně prožitého dopoledne, jízda na samotném poníku.

• duben

30. dubna, tak jako každý rok, jsme se všichni sešli v kostýmech čarodějnic před mateřskou školou a s rozsvícenými lampionky jsme společně přešli k májce. Zde si děti pochutnaly na vuřtíčkách s pitíčkem, které byly pro ně připraveny u táborového ohně.

• květen

7. května při jarní besídce, která byla věnována především ma-

minkám a babičkám k jejich svátku, děti předvedly vše, co se naučily. Po hudebně-pohybové hře „Chňapík krokodýl“, byl připraven úkol pro maminky, při kterém jsme si všichni užili spoustu legrace. Každá maminka, se zavazanýma očima, poznávala svoje dítě. Toto překvapení bylo připraveno i pro pani ředitelku, která měla za úkol takto poznat všechny „svoje děti“.

V závěru měsíce května /27. 5./ se všichni těšili na školní výlet, který byl absolvován tentokrát parníkem z Českých Budějovic do Hluboké n./Vltavou.

• červen

1. června-Dětský den si děti užily v divadle v Prachaticích, kam jsme byli pozváni na představení „Tři pohádky s písničkou“.

5. června se všichni předškoláci těšili na tzv. „Spaní ve školce“, kde hledali pohádkový poklad lesních skřítků. Při této příležitosti byli pasováni všichni „předškoláci“ na budoucí „školáky“.

15. června navštívil naši mateřskou školu Klaun Ála, který za námi přijede až z Prahy a pobavil děti svým veselým programem.

Letošní školní rok se s naší mateřskou školou loučí i naše pani ředitelka-Zdeňka Pecková, která končí svoji 40letou pedagogickou praxi. Na její místo nastoupí stávající pani učitelka-Lenka Čužnová DiS, která prošla řádným konkurzem na ředitelku mateřské školy.

Na místo učitelky mateřské školy bude přijata Mirka Kahudová Bc.

Projekty realizované v roce 2015

1) Výměna topné soustavy a zateplení OÚ Lažiště

Právě se dokončuje projekt s názvem „Výměna topné soustavy a zateplení OÚ Lažiště“ na tuto akci jsme obdrželi dotaci ze Státního fondu životního prostředí ČR ve výši 153.317,-- Kč a 2.606.403,-- Kč bude kryto z rozpočtu Evropské unie, a to prostředky Fondu soudržnosti. Pracovníci památkové péče si dali za podmínku, že se musela vybourat stávající okna a poposadit je o 15 cm směrem na fasádu, dali nesouhlas i s provedením fasády a osazením plastových vchodových dveří. Na památkové péči jsme si museli nechat odsouhlasit, jak nové dřevěné vchodové dveře, tak i provedení a barvu fasády. Barva fasády sice není podle našich představ, ale je jistota, že nebude ohroženo čerpání dotace z důvodu nesouhlasu památkářů. Obci tímto vzniklo víc práce, kterou se budeme snažit vyřešit navýšením dotace ze SFŽP ČR o 5 % cca 160 tis. Kč.

Předmětem této akce byla zejména výměna původního teplovodního vytápění a zateplení budovy obecního úřadu. Vzhledem k dezolátnímu stavu elektrických rozvodů v celé budově, bylo rozhodnuto provést navíc kompletně nové elektrické rozvody a vše udělat tak, aby každý provoz měl svou rozvodnou skříň a vše bylo provedeno dle platných norem.

Chtěl bych vyzdvihnout práci žen z ČČK Lažiště za to, že nám průběžně pomáhají s úklidem celého objektu. Obecní zastupitelstvo schválilo na svém zasedání č. 143 ze dne 24.04.2015 poskytnutí finančního daru ve výši 10.000,-- Kč, jako odměnu za kvalitně odvedenou práci.

2) Oprava Žárovenského potoka na prac. č. 1313/1 a 1313/3 k. ú. Lažiště

Právě se dokončuje akce s názvem „Oprava Žárovenského potoka na prac. č. 1313/1 a 1313/3 k. ú. Lažiště“ z Ministerstva pro místní rozvoj ve výši 2.693.297,-- Kč, spoluúčast obce bude činit 367.598,-- Kč a akci provádí firma Reno Šumava, a.s.

3) Rekonstrukce zpevněných ploch na pozemku par. č. KN 1110/3 v k.ú. Lažiště

Námi podaná žádost o dotaci na realizaci akce „Rekonstrukce zpevněných ploch na pozemku par. č. KN 1110/3 v k.ú. Lažiště“ na Jihočeský kraj v rámci Programu obnovy venkova Jihočeského kraje v roce 2015 byla úspěšná a obdrželi jsme maximální možnou dotaci ve výši 200.000,-- Kč kryto z dotace Jihočeského kraje a zbylých 214.761,-- Kč bude kryto z obecního rozpočtu pro rok 2015. Hlavním důvodem realizace této akce bylo to, že obec chce zabránit parkování motorových vozidel na místech veřejné zeleně. Tímto bych chtěl poprosit všechny, kteří žijí v této lokalitě, usnadněte nám údržbu a parkujte jen na místech tomu určených.

Projekty realizované v roce 2015

Pokračování ze strany 3

4) Zpevněná plocha pro kontejnery

Byla dokončena zpevněná plocha pro kontejnery na Nových bytovkách u hasičské zbrojnice. Akce byla realizována ze společného projektu Mikroregionu Vlachovo Březí z Programu obnovy venkova Jihočeského kraje. Celkové náklady činily 58.985,- Kč z čehož 30.000,- Kč činí dotace a zbylých 28.985,- Kč bude hrazeno z rozpočtu obce.

5) Dětské hřiště Lažiště

Byly podány 2 žádosti o dotace na realizaci akce „Dětské hřiště Lažiště“ a to na Jihočeský kraj, kde jsme byli neúspěšní a na Ministerstvo pro místní rozvoj z PORV, Dotační titul č. 2 – Podpora zapojení dětí a mládeže do komunitního života v obci a obec obdržela dotaci ve výši 400.000,- Kč. Dne 3. června 2015 vybralo obecní zastupitelstvo nejvhodnější nabídku na realizaci dětského hřiště firmu TR Antoš, s.r.o., kdy celkové náklady budou činit 579.554,- a vlastní spoluúčast obce bude 179.554,- Kč. To, že se bude realizovat tato akce, nám udělalo určitě největší radost, protože jsme od roku 2011 až do teď podali celkem okolo 15-ti žádostí do různých dotačních příležitostí a až nyní jsme byli úspěšní. Bereme to jako obrovskou splátku obce dětem a jejich rodičům, že budou mít konečně SVÉ DĚTSKÉ HŘIŠTĚ, které tady chybělo.

6) Oprava hřbitovní zdi a oprava vstupu na hřbitov

Naše žádost o dotaci na realizaci akce „Oprava hřbitovní zdi a oprava vstupu na hřbitov“ na Jihočeský kraj, Grantový program, Úcta k předkům – byla úspěšná jen z části a byla nám místo dotace ve výši 50.000,- Kč přiznána dotace 20.000,- Kč s tím, že realizace musí být v minimální výši 51.401,- Kč. Takže jsme rozhodli, že se provede oprava vstupu od obchodu včetně výměny vstupní branky a na další etapu opravy se podá žádost opět v příštím roce.

7) Šumavské hry pro radost

Podali jsme žádost o dotaci na uspořádání akce „Šumavské hry pro radost“ na Jihočeský kraj, Grantový program, Podpora kultury – kde jsme žádali o dotaci ve výši 53.000,- Kč, žádost nebyla podpořena.

Jak jsme, ale avizovali v minulém zpravodaji, že v případě neúspěšnosti naší žádosti o dotaci, bude uspořádán náhradní program, rozhodlo zastupitelstvo takto:

- od 14:00 hod. začne program pro děti - Dětský den
- od 17:00 hod. bude následovat vystoupení kapely ŠUMAVŠTÍ ŠUMAŘI
- 21:00 hod. bude program zakončen vystoupením rockové kapely MEGABIT

Pokračování na straně 5 ►

Akce se bude konat ve sportovním areálu dne 22. srpna 2015. Všichni, kdo si chcete udělat hezké dopoledne s dětmi, či si chcete poslechnout dechovku, country nebo tvrdší muziku jste srdečně zváni. Budou se grilovat i různé pochutiny, takže každý si najde to své. **Vstup na kulturní akci bude volný, s dobrovolným příspěvkem na kapelu.**

Nově podaná žádost o dotaci v letošním roce

Obec Lažiště podala dne 31. března 2015 žádost o poskytnutí podpory na Ministerstvo zemědělství ČR na odbor vodohospodářské politiky a protipovodňových opatření v rámci programu Podpora prevence před povodněmi na akci „Protipovodňové opatření – výstavba vodní nádrže – poldru v k. ú. Lažiště“. Jedná se o akci, jejíž realizací dojde k vybudování průtočného poldru na toku Žárovenského potoka a která řeší protipovodňovou ochranu části obce Lažiště a dále zde vznikne nový krajinný prvek, který přispěje k vyšší diversitě území a bude plnit i funkce biotopu, především pro drobné obojživelníky a vodní organismy. Bude postavena homogenní sypaná zemní hráz o délce 140 m, šířky v koruně 3,5 m a výšky v nejhlubším místě 4,9 m. Celkové výdaje akce jsou 13.794.379,-- Kč, z čehož dotace z ministerstva zemědělství – 90% rozpočtových výdajů činí 12.414.941,-- Kč a vlastní zdroje žadatele 10% rozpočtových výdajů činí 1.379.438,-- Kč.

Technické parametry poldru:

• Objem stálého nadržení:	15 453 m ³
• Celkový ochranný objem:	60 678 m ³
• Celkový objem nádrže:	76 131 m ³

Vážení spoluobčané,

chtěl bych Vás formou tohoto článku seznámit se skutečností, se kterou naše obec a zejména její občané nemají doposud žádnou nebo omezenou zkušenost. Jedná se o formu projevu státní správy, která uplatňuje svou moc bez veřejného vědomí občanů dané lokality a prosazuje „veřejné“ zájmy, které se velmi nápadně ztotožňují se zájmy soukromých investorů.

Touto skutečností je možná výstavba vysokonapěťové přenosové soustavy, která by, dle krajského územního plánování, měla obtékat naši obec od jihovýchodu až k jihozápadní hranici katastru Lažiště a zde navázat na katastr Drslavický. Vzhledem k tomu, že krajské územní plánování je pro obec závazné a nelze ho neakceptovat, staví nás tento fakt do situace zásadního narušení životního prostředí, estetického znehodnocení rázu obce a v neposlední řadě snížení bonity stavebních pozemků, domů a ostatních nemovitostí v Lažišti a okolí.

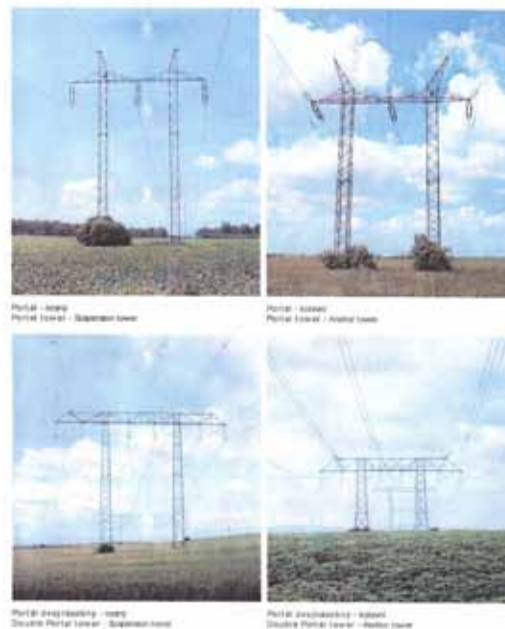
Po několikerém jednání jsem dospěl k názoru, že na daném záměru leží natolik silný „veřejný“ zájem, že pravděpodobnost možnosti jiného řešení se rapidně přibližuje nule. Pro další postup v tomto problému byl založen spolek „Přátelé Lažištěska a Pošumaví“, který by měl v budoucnu představovat kanál k informacím týkajícími se celé záležitosti a zároveň prostředek k vytváření připomínek a protitlaku.

Nelze nepřipomenout, že koridor, který je určen pro přenosovou soustavu, má šíři 100 m, tedy odpovídající pro přenosovou soustavu 440 kV, to znamená 5x širší, než který odpovídá přenosové soustavě schválené územním plánem obce Lažiště na 110 kV. Vyvstává otázka, proč? Je nabíledni odpověď, že po instalaci VVN 110 kV přijde navýšení soustavy pro tranzit el. energie do SRN na 440 kV, které má již i svá zdravotní rizika.

Jako další krok v řešení problému jsem se rozhodl kontaktovat renomované uskupení právníků pod hlavičkou právní nadace Frank Bold, která působí po celém světě a řeší obdobné situace, aby zhodnotila, zda lze právními cestami napadnout toto rozhodnutí kraje.

Pokud by se podařilo sjednotit obce, kterých se tento koridor týká (a vím, že starostové Lažiště a Drslavic již projevíli součinnost), máme naději (byť ne příliš velkou), že zachováme naši vesnici, ale i kraj, neposkvřněny monstrózními sloupy i pro příští generace. Pokud tady dráty jednou budou, budou tu napořád a nikdo už je neodstraní. Bude to běh na dlouhou trať, i když ta trať končí v roce 2020, na kdy je samotná výstavba plánována. Nebude to zadarmo, ale může to mít nevyčíslitelnou cenu pro každého kdo tu má nebo zapouští kořeny.

Základní typy stožárových konstrukcí vedení ČEPS 220 kV
Major types of tower structure for ČEPS 220kV power lines

S přáním hezkého dne Jan Kouba ml.

Recyklace nahrazuje ubývající zdroje surovin

Zásoby nerostných surovin na celém světě neustále klesají. Dnes už navíc nejde jen o uhlí nebo železnou rudu. Moderní výrobky, především elektronika, se například neobejdou bez kovů vzácných zemin.

Ty patří mezi vůbec nejdražší materiály, které se využívají při výrobě spotřebičů. Jsou zhruba 200 krát dražší než zlato, jejich zdroje jsou přitom velmi omezené co do množství i lokalit výskytu. Jejich naleziště se z velké části soustřeďují například v Číně. Ta ale – stejně jako další země s prudce se rozvíjejícími ekonomikami – stále výrazněji omezuje export těchto surovin. Důvod je prostý – začala je využívat sama.

Typickým představitelem spotřebičů, jejichž výroba se bez těchto vzácných kovů neobejde, jsou telefony. Mezi prvky, které z nich dělají to, čím jsou - lehké přístroje s věrným zobrazováním a kvalitním zvukem - patří Yttrium, Lanthan, Cer, Praseodym, Neodym, Europium, Gadolinium, Terbium a Dysprosium.

Urban mining čili městská těžba

Evropská unie klade stále větší důraz na důslednou recyklaci elektrospotřebičů po skončení jejich životnosti. Hovoří se o „urban mining“, tedy „městské těžbě“. Nemůžeme si zkrátka dovolit nechat všechny cenné a opakovaně použitelné suroviny zahálet ve spotřebičích odstavených ve sklepech a garážích nebo vyvezených na skládky. Je třeba z nich tyto suroviny dostat zpět a vrátit je do výroby.

Moderní technologie, jimiž dnes disponují zpracovatelské firmy, umožňují efektivně separovat jednotlivé materiály, z nichž jsou elektrospotřebiče vyrobeny. Drtivou většinu jich pak lze využít jako druhotné suroviny.

Jde především o kovy, v menší míře o plasty a další materiály. Opakovaně je tak možné využít téměř 90 procent hmotnosti spotřebičů, které definitivně dosloužily.

Typickým zástupcem domácích spotřebičů, které se ve velké míře vyskytují ve zpětném odběru, je třeba populární mikrovlnka.

Největší podíl materiálů používaných při její výrobě tvoří železo. Na celkové hmotnosti přístroje se železné komponenty podílejí téměř 57 %. Významnější podíl pak má ještě sklo (16 %) a plasty (12 %).

Recyklace není výdělečný byznys

Odborná recyklace navíc zaručuje, že naše životní prostředí neznečistí různé škodliviny, které jsou ve spotřebičích obsaženy. Může jít například o oleje a další maziva, nejtypičtějším příkladem jsou patrně freony používané dříve v chladicích zařízeních.

To vše má ale jeden háček: zpracování, které zohledňuje všechny tyto požadavky, není výdělečnou činností. Celý systém zpětného odběru a recyklace starých spotřebičů může fungovat jedině díky financování zodpovědnými výrobci, kteří se sdružili v kolektivních systémech, jako je ELEKTROWIN.

Víte, kdy vznikly nejběžnější spotřebiče?

Průměrná česká domácnost používá stále víc elektrických spotřebičů. Když si doma uděláte jejich důkladnou inventuru, možná budete výsledným číslem sami překvapeni.

Třeba si už ani nevzpomenete, kdy jste to všechno nakoupili. A víte, odkdy se ten který spotřebič v domácnostech vůbec používá?

Co domácnost, to lednice

K nejběžnějším spotřebičům patří chladničky a mrazničky. Dnes má podle statistik alespoň jednu lednici 100 % českých domácností. Vynález umělého zmrazování předvedl poprvé skotský lékař a chemik William Cullen už v roce 1756 na univerzitě v Edinburhu.

Aby ale jeho „umělé zmrazování“ fungovalo, musel otáčet klikou stroje. Není tedy divu, že se lednice na tomto principu neujala.

První lednici v dnešním slova smyslu vyrobila v roce 1911 americká firma General Electric podle patentů francouzského vynálezce Marcela Audiffrena. Prodala jich ovšem jen něco kolem stovky. Lednice totiž stála kolem tisíce dolarů, což byl asi dvojnásobek ceny tehdejšího automobilu. Navíc zabírala trochu moc místa: hlučný motor a kompresor se umísťovaly do sklepa, zatímco chladicí box měl své místo v kuchyni. Teprve model Frigidaire z roku 1923 se do kuchyně vešel celý.

Až model Monitor-Top se stal hitem, od roku 1927 se ho prodalo přes milion kusů. Koncem třicátých let mělo už ledničku 60 % amerických domácností, zatímco v Evropě se ledničky dočkaly podobného rozšíření až v sedmdesátých letech.

Hit roku 1893: myčka nádobí

Myčky nádobí se u nás zatím takového rozšíření nedočkaly. Používá je zhruba 15 % domácností. Hitem se staly díky světové výstavě v Chicagu roku 1893, patent na myčku získala v roce

Pokračování na straně 7 ►

1886 Američanka Josephine Cochranová, bohatá dáma z Illinois.

Paní Cochranová začala detailem – držáky na talíře. Teprve poté, co vymyslela, jak talíře a hrníčky uchytit do drátěných držáků tak, aby pevně držely i v silném proudu, umístila držáky na kruh. Ten byl napojen na motor, který kruhem otáčel. Voda pak na nádobí padala shora.

Zpočátku se myčky objevovaly hlavně v restauracích a na lodích, později v hotelích, začala si je pořizovat i armáda. Až o pár desítek let zamířily do domácností.

Sekačky na trávu mají dnešní podobu už 60 let

Šedesáté narozeniny oslavila loni sekačka na trávu v podobě, v jaké ji nejčastěji potkáte na českých zahradách. Tato rotační sekačka s jedním nožem otáčejícím se kolem svislé osy se poprvé objevila v roce 1953.

Vynález stroje, který jako první začal opravdu vážně konkurovat kose, je ale mnohem staršího data. Patent na něj získal 31. srpna 1830 Edwin Beard Budding, strojník ze Stroudu v anglickém

hrabství Gloucestershire. V podstatě jen zvětšil zařízení, kterým se v textilních továrnách sestříhoval drsný povrch látek po tkaní.

V 90. letech 19. století pak vznikaly první motorové sekačky poháněné nejprve parními stroji a později benzinovými motory. První elektrická sekačka je z roku 1926.

Výrobci elektrospotřebičů se dnes soustřeďují i na úspory – především energie a vody. Jedním z důležitých směrů dalšího vývoje je neustálý důraz na použití takových materiálů při výrobě, které po skončení životnosti umožní jejich recyklaci v co největší míře.

„Recyklací elektrospotřebičů se ušetří až osmdesát procent elektrické energie, jelikož získání materiálů recyklací je daleko levnější než jejich těžba přímo z nerostných surovin – zejména v případě železa. Navíc zásoby primárních surovin na naší planetě nejsou neomezené,“ zdůrazňuje význam zpětného odbírání elektrospotřebičů generální ředitel kolektivního systému ELEKTROWIN Roman Tvrzník.

Staré elektro odevzdejte k recyklaci, je to zadarmo!

Zdaleka ne všechno, co domácnosti už nepotřebují, musí skončit v popelnici a pak na skládce nebo ve spalovně. Stále větší důraz se dnes klade na maximální využití všech materiálů, které lze

znovu použít. Stručně se tento přístup dá vyjádřit heslem „nejlepší odpad je ten, který nevznikne“.

Pro doma odpad třídíme. Je to sice o něco pracnější, než všechno smetl vysypat na jednu hromadu, přijde nás to ale mnohem levněji. Platíme totiž jen za likvidaci směsného komunálního odpadu. O obaly nebo třeba staré elektro se na konci životního cyklu postarají jejich výrobci.

Vysloužilé elektrospotřebiče v současnosti celosvětově tvoří asi pět procent hmotnosti pevného domácího odpadu, tedy zhruba tolik jako plastové obaly.

Množství elektroodpadu roste

Všichni Evropané vyprodukují ročně na osm milionů tun elektroodpadu, jeho množství přitom rok od roku roste. Proto vznikl celý systém sběru, evidence a dopravy starých spotřebičů ke zpracovatelům, který končí recyklací a návratem drtivé většiny použitých materiálů do výroby.

Výrobci a dovozci se v České republice přiklonili k osvědčenému modelu vytvořenému a prověřenému nejprve ve skandinávských zemích. Založili takzvané kolektivní systémy, neziskové společnosti, které zajišťují plnění jejich zákonných povinností.

Míst zpětného odběru stále přibývá

Díky tomu máme všichni možnost zcela zdarma odevzdat jakýkoli vysloužilý elektrospotřebič na nejbližším místě zpětného odběru. Jen největší z českých kolektivních systémů, ELEKTROWIN, jich za osm let své existence vytvořil na 12 000. Další stále přibývají. Jde o to, aby to nikdo neměl se svou starou lednicí, pračkou nebo třeba elektrickou zahradní sekačkou na nejbližší sběrné místo příliš daleko.

Abychom mohli nabízené možnosti využít, musíme splnit vlastně jen jednu – zato důležitou – podmínku. Odevzdávaný spotřebič nesmí být zbaven žádné důležité části. Pokud se totiž pustí do demontáže někdo jiný než odborník na zpracování disponující vysoce specializovanou technologií, dochází k úniku škodlivých látek, které mohou velmi vážně poškodit životní prostředí.

Typickou ukázkou jsou freony ze starých lednic, které zvětšují ozonovou díru. Kvůli tomu se také taková lednice bez kompresoru bere jako odpad – a za jeho zpracování bychom už museli platit.

Třídění odpadů
O tomto pravidelném výletě, který vám se stane důležitou součástí každodenního života, se můžete dozvědět na stránkách www.jaktridit.cz.
Všechny odpadky, které máte doma, byste měli třídít do různých barevných kontajnerů. Každý z nich má svou vlastní funkci a je určen pro určitý druh odpadu. Pokud budete odpady třídít, pomůžete tak ochraně životního prostředí a ušetříte peníze za likvidaci směsného komunálního odpadu.

Plastový odpad
Všechny odpadky z plastu, které máte doma, byste měli třídít do modrého kontajneru. Každý z nich má svou vlastní funkci a je určen pro určitý druh odpadu. Pokud budete odpady třídít, pomůžete tak ochraně životního prostředí a ušetříte peníze za likvidaci směsného komunálního odpadu.

Papírový odpad
Všechny odpadky z papíru, které máte doma, byste měli třídít do žlutého kontajneru. Každý z nich má svou vlastní funkci a je určen pro určitý druh odpadu. Pokud budete odpady třídít, pomůžete tak ochraně životního prostředí a ušetříte peníze za likvidaci směsného komunálního odpadu.

Skleničkový odpad
Všechny odpadky ze skla, které máte doma, byste měli třídít do zeleného kontajneru. Každý z nich má svou vlastní funkci a je určen pro určitý druh odpadu. Pokud budete odpady třídít, pomůžete tak ochraně životního prostředí a ušetříte peníze za likvidaci směsného komunálního odpadu.

Textilní odpad
Všechny odpadky z textilie, které máte doma, byste měli třídít do bílého kontajneru. Každý z nich má svou vlastní funkci a je určen pro určitý druh odpadu. Pokud budete odpady třídít, pomůžete tak ochraně životního prostředí a ušetříte peníze za likvidaci směsného komunálního odpadu.

Elektronický odpad
Všechny odpadky z elektroniky, které máte doma, byste měli třídít do černého kontajneru. Každý z nich má svou vlastní funkci a je určen pro určitý druh odpadu. Pokud budete odpady třídít, pomůžete tak ochraně životního prostředí a ušetříte peníze za likvidaci směsného komunálního odpadu.

Střelný odpad
Všechny odpadky ze střelné zbraně, které máte doma, byste měli třídít do červeného kontajneru. Každý z nich má svou vlastní funkci a je určen pro určitý druh odpadu. Pokud budete odpady třídít, pomůžete tak ochraně životního prostředí a ušetříte peníze za likvidaci směsného komunálního odpadu.

Nebezpečný odpad
Všechny odpadky, které jsou nebezpečné pro zdraví lidí a životního prostředí, byste měli třídít do žlutého kontajneru. Každý z nich má svou vlastní funkci a je určen pro určitý druh odpadu. Pokud budete odpady třídít, pomůžete tak ochraně životního prostředí a ušetříte peníze za likvidaci směsného komunálního odpadu.

Trídění a recyklace
www.jaktridit.cz
EKOCOM

Naše obec recyklací elektrospotřebičů výrazně ulevila životnímu prostředí

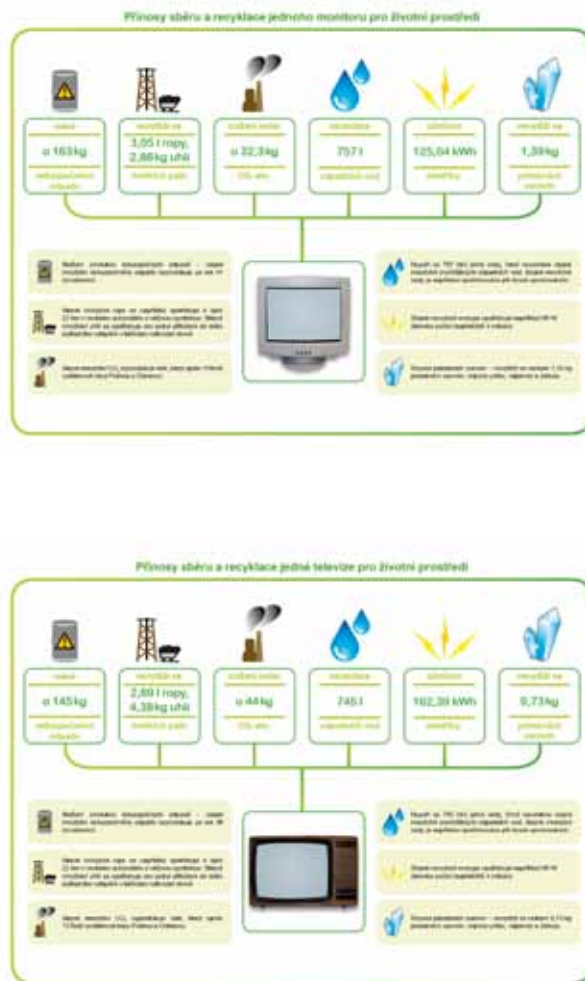
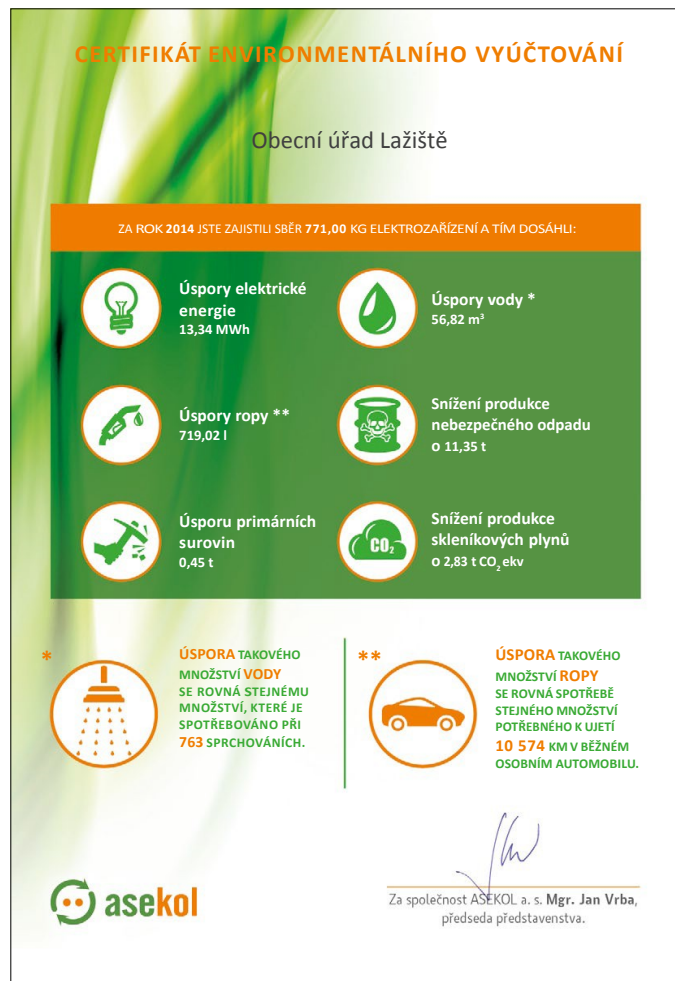
Loni občané odevzdali k recyklaci 22 televizí, 8 monitorů a 368 kg drobného elektrického

Snaha obyvatel obce recyklovat staré a nepoužívané elektrospotřebiče se již několik let vyplácí. Naše obec obdržela certifikát vypovídající nejen o přínosech třídění televizí a počítačových monitorů, ale také o velkém významu sběru drobných spotřebičů, jako jsou mobilní telefony. Díky environmentálnímu vyúčtování společnosti ASEKOL můžeme nyní přesně vyčíslit, o kolik elektrické energie, ropy, uhlí, primárních surovin či vody jsme díky recyklaci vysloužilého elektrického ušetřili ekosystém Země. Víme také, o jaké množství jsme snížili produkci skleníkových plynů CO₂ nebo nebezpečného odpadu. Informace vycházejí ze studií neziskové společnosti ASEKOL, která s obcí dlouhodobě spolupracuje na recyklaci vytríděných elektrozařízení.

Z Certifikátu Environmentálního vyúčtování společnosti ASEKOL vyplývá, že občané naší obce v loňském roce vytrídili 22 televizí, 8 monitorů a 368 kg drobných spotřebičů. Tím jsme uspořili 13,34 MWh elektřiny, 719,02 litrů ropy, 56,82 m³ vody a 0,45 tun primárních surovin. Navíc jsme snížili emise skleníkových plynů o 2,83 tun CO₂ ekv., a produkci nebezpečných odpadů o 11,35 tun.

Výsledek studie jednoznačně prokázal, že zpětný odběr elektrozařízení, i těch nejmenších, má nezanedbatelný pozitivní dopad na životní prostředí. Když si uvědomíme, že recyklace běžných 100 televizorů uspoří spotřebu elektrické energie pro domácnost až na 4 roky, nebo ušetří přibližně 400 litrů ropy potřebných až k sedmi cestám do Chorvatska, jsou to impozantní čísla. Pozitivní zprávou pro uživatele počítačů také je, že odevzdání 10 vysloužilých monitorů ušetří spotřebu energie potřebnou pro chod notebooku po dobu necelých 5 let. Všichni ti, kteří tříděním takto zásadně přispívají k ochraně životního prostředí, si zaslouží obrovský dík.

Studie LCA posuzuje systém zpětného odběru CRT televizorů, počítačových monitorů a drobného elektrozařízení. Hodnotí jejich sběr, dopravu a zpracování až do okamžiku finální recyklace jednotlivých frakcí vyřazených spotřebičů do nového produktu. Pro každou frakci byly vyčísleny dopady na životní prostředí. Výsledky studie jsou prezentovány jako spotřeba energie, surovin, emise do ovzduší, vody a produkce odpadu. Konečná bilance vyzněla pro zpětný odběr elektrozařízení jednoznačně pozitivně, a to ve všech aspektech.

Věc: Informace o přeplatku na poplatku za systém nakládání s komunálním odpadem

Obec Lažiště obdržela dne 27. března 2015 stížnost od místního občana, na neoprávněnost vybírání poplatku za TDO pro rok 2015 ve výši 560,- Kč.

obec Lažiště podala žádost na Ministerstvo vnitra České republiky, odbor veřejné správy, dozoru a kontroly, kde předmětem žádosti byl návrh na řešení vzniklé situace s neoprávněným výběrem poplatků za systém nakládání s komunálním odpadem. Ministerstvo vnitra si vyžádalo další podklady ze strany obce a dne 28. května 2015 přišla odpověď do datové schránky. Ministerstvo vnitra shledalo Obecně závaznou vyhlášku o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů č. 4/2012 (dále jen „OZV“) jako souladnou se zákonem. Ke změnám přílohy č. 1 OZV, které byly přijaty pouze formou usnesení, však konstatovalo, že jsou vůči OZV neúčinné. Obecně závaznou vyhlášku obce, jako právní předpis obce, lze totiž „měnit“ pouze formou novelizace, tj. přijetím nové obecně závazné vyhlášky, kterou se zamýšlená obecně závazná vyhláška mění. Z tohoto důvodu tedy obec nebyla (a stále není) oprávněna vybírat místní poplatek za „systém nakládání s komunálním odpadem“ ve výši stanovené „přílohou č. 1 OZV“ ze dne 29.12.2014, tj. ve výši 560,- Kč, neboť čl. 4 OZV stále umožňuje obci vybírat poplatek pouze ve výši 480,- Kč. Ministerstvo vnitra na závěr uvádí, že neshledalo v postupu obce pochybení, které by jej opravňovalo k zahájení dozorových opatření.

Dne 27. května 2015 proběhla v sídle Obecního úřadu Lažiště kontrola ze strany Jihočeského kraje – místní poplatky, kde kontrolující orgán konstatoval, že obec pochybila tím, že vybírala navýšený poplatek za provoz systému nakládání s komunálním odpadem v roce 2015. Obec vybrala o 80,- Kč/poplatník více než měla stanoveno v OZV. Pro řešení dané situace kontrolní orgán doporučil, aby obecní úřad zaslal poplatníkům informaci o tom, že mají přeplatek ve výši 80,- Kč/poplatník, který si mohou vyzvednout na obecním úřadě, popř. si zažádat o zaslání přeplatku na bankovní účet, nebo si přeplatek nevyzvednout a obec povede tento přeplatek na osobních daňových účtech a jednotlivým poplatníkům bude nabídnuto započtení při platbě poplatku za systém nakládání s komunálním odpadem v roce 2016.

Možnosti postupu:

- 1) poplatek si můžete na základě žádosti nechat vyplatit v hotovosti na Obecním úřadě Lažiště,
- 2) poplatek si můžete na základě žádosti nechat zaslat na Váš bankovní účet,
- 3) poplatek si nevyzvednete a obec bude evidovat přeplatek na Vašem osobním daňovém účtu a bude Vám nabídnuto započtení přeplatku při platbě poplatku za systém nakládání s odpadem v roce 2016.

Pro úplnost úřední hodiny:

Po 13:30 – 15:30

St 13:00 – 18:00

Bližší informace k výše uvedenému získáte na tel. čísle 388 332 123 nebo mob. číslo 606 611 912

Aktivity kroužku Lažiště

I po Novém roce jsme se s dětmi scházeli a zabývali se celou řadou činností. Dozvěděli jsme se, čím se živí zimující ptáci, a každý si vytvořil vlastní krmítko. V rámci přípravy dětského karnevalu, který jsme pořádali ve spolupráci s Obcí Lažiště, děti chystaly lístky do tomboly.

Dále pomohly s vytvořením hladového trojhlavého draka, který byl „nakrmenímičkovými koblihami“ na dětském karnevalu. Povídali jsme si o postních nedělích a na smrtnou neděli jsme vynesli zimu ze vsi. Jestli už k nám přišlo jaro, jsme poznávali pomocí lékařského stetoskopu. Každý si vyzkoušel, zda uslyší proudit mizu v kmenech stromů. Na Velikonoce jsme upekli mazance a barvili vajíčka. Zahráli jsme si hru O třech medvědech a výtvarně ji zpracovali. Dozvěděli jsme se něco o zatmění slunce. Povídali si o vesmíru a ztvárňovali jednotlivé planety sluneční soustavy v rámci zábavné hry. Ke Dni Země jsme sbírali odpadky cestou ke koupališti, kde jsme pozorovali pulce a dozvěděli se něco o obojživelnících. Cvičili jsme, malovali, tvořili, hráli hry a užili si spoustu zábavy.

Tímto děkujeme za podporu a zázemí, které nám poskytla Obec Lažiště a pan hospodský. Těšíme se, že i v příštím školním roce se budeme moci v rámci kroužku opět setkávat s novými a starými účastníky. Kroužek začne fungovat od října a je otevřený všem dětem od čtyř do osmi let. Podrobnější informace sdělíme během září.

Miloslava Fidlerová

✿ LETOŠNÍ JUBILANTI ✿

Nejstarší občan obce

Životního jubilea 90-ti let se dne 6. července 2015 dožívá nejstarší občan obce Lažiště paní Marie Předotová. Paní Marie Předotová se narodila v Kamenici na Strakonicku, většinu života do svatby, ale žila v Konopišti, poté se přestěhovala do Lhotky. Celý život pracovala v zemědělství. Vychovala tři děti a v současnosti má 5 vnoučat a 9 pravnoučat. Obecní zastupitelstvo přeje paní Marii Předotové k životnímu jubileu mnoho zdraví a spokojenosti do dalších let.

Zlatá svatba

Dne 31. července 2015 oslaví manželé Karel a Hana Podlešákovi 50 let společného života – zlatou svatbu. Je to skutečně obdivuhodné a okázalé výročí, kterého se v současné době dočkává stále méně manželských párů, a to nejen kvůli vysokému počtu rozvodů, ale i vyššímu věku, ve kterém jsou dnes lidé ochotni vstoupit do manželství. Obecní zastupitelstvo přeje manželům nejen hodně zdraví a stále trvající společné štěstí, ale projevuje i obdiv nad jejich trpělivostí, vytrvalostí a uměním zůstat tak dlouho jeden druhému po boku a zároveň chce i poděkovat za jejich lásku a úctu jednoho k druhému.

Krátké zprávy

Masopust

Sbor dobrovolných hasičů pořádal, jako každoročně, tradiční masopust spojený s průvodem masek po vsi a s večerní maškarní zábavou. K tanci a poslechu hrála kapela Pěčnovanka. Co do účasti masek v průvodu a zároveň návštěvou na večerní zábavě patřil letošní masopust k mimořádně vydařeným.

Hospodaření v obecních lesích

Dne 28. března 2015 se uskutečnila brigáda na sázení stromků v obecním lese v lesním porostu Němč. Brigády se zúčastnili členové SDH Lažiště a členové MS Stráž Lažiště a to v poměrně hojném počtu cca 40-ti brigádníků. Na dvou pasekách bylo vysazeno 5.100 ks sazenic borovice. Obecní zastupitelstvo schválilo na svém zasedání č. 143 ze dne 24.04.2015 poskytnutí finančního daru ve výši 10.000,-- Kč a to oběma sdružením, jako odměnu za kvalitně odvedenou práci. Všem, kteří jste se aktivně zúčastnili této brigády, bych chtěl srdečně poděkovat a těšit mě, že obětujete svůj volný čas jednak práci pro obec, ale i pro Vaše sdružení.

Návštěva jičínského potápěče, cestovatele a pedagoga

Dne 28. března 2015 nás již podruhé poctil svou návštěvou jičínský potápěč, cestovatel a pedagog Mgr. Radek Bohuňovský, s nímž jsme se prostřednictvím jeho filmů z cest doprovázených výkladem, tentokrát z dobrodružství pod vodou i nad vodou, podívali:

- expedice JAR + Svazijsko + Mosambik

- žraločí šilenství na ostrově Fidži – krmení žraloků v tichomořském ráji
- Mexické cenoty – jeskynní potápění.

Na závěr přednášky si účastníci mohli prohlédnout výstavku pozoruhodných trofejí, mezi nimiž nechyběla krokodýlí hlava, různé druhy mušlí, korálů a mořských artefaktů, žraločí čelisti i zuby z prehistorického žraloka Megalodona.

Na odvážlivce potom ještě čekalo překvapení večera – možnost ochutnat speciální nápoj přivezený z Melanésie, který Radek Bohuňovský připravil přímo v kulturním domě.

Vstupné bylo dobrovolné a bylo vybráno celkem 2.175,-- Kč a bylo věnováno dětem z Mateřské školy Lažiště. Všem, kteří jste přispěli děkujeme.

Pan Bohuňovský se v letošním roce chystá do JAR, kde se bude potápět s nejobávanějším predátorem na zemi se žralokem bílým.

